

1298

На основу члана 27. став 4. и члана 46. став 1. тачка њ) Закона о заштити и добробити животиња ("Службени гласник Републике Српске", број 111/08) и члана 82. став 2. Закона о републичкој управи ("Службени гласник Републике Српске", бр. 118/08 и 11/09), министар пољопривреде, шумарства и водопривреде доноси

ПРАВИЛНИК

О УСЛОВИМА ЗА ОСНИВАЊЕ И РАД ЗООЛОШКИХ ВРТОВА

Члан 1.

(1) Овим правилником прописују се услови за оснивање и рад зоолошких вртова ради заштите и добробити животиња.

(2) Зоолошки вртови обухватају: сафари парк, делфинаријум, парк птица, акваријум, тераријум и збирку животиња отворену за јавност.

Члан 2.

Овај правилник се не односи на:

- а) привремене изложбе животиња,
- б) објекте за узгој животиња,
- в) трговине за продају кућних љубимаца,
- г) акваријуме и тераријуме који служе украшавању простора и
- д) збирке животиња које нису отворене за јавност.

Члан 3.

Поједини појмови у овом правилнику имају следеће значење:

а) зоолошки врт сачињавају простори и настамбе у којима правна или физичка лица обављају дјелатност представљања и заштите животиња и њихових станишта, и чија је стална изложба основана са циљем унапређења заштите животиња и природе, кроз едукацију, истраживање и рекреацију, а отворена је за јавност најмање седам дана годишње,

б) сафари парк је ограничено подручје, без видљивих препрека, у којем се држе дивље животиње и у којем је посјетиоцима омогућено посматрање животиња из возила,

в) делфинаријум је настамба са специјализованом сталном изложбом морских сисара,

г) парк птица је подручје, настамба са сталном изложбом птица,

д) акваријум је настамба са вјештачки створеним унутарашњим просторима уређеним за држање, размножавање, посматрање и истраживање животиња које цијели животни вијек (или његов већи дио) проводе у води,

ђ) тераријум је настамба са мањим, претежно вјештачки створеним, унутарашњим просторима уређеним за држање, размножавање, посматрање и истраживање малих сисара, гмизаваца, водоземаца, инсеката или других бескичмењака који цијели животни вијек (или његов већи дио) проводе на копну,

е) збирка животиња отворена за јавност је подручје, простор или настамба уређена за држање мањег броја животињских врста и јединки и

ж) настамба је простор и њему припадајуће просторије или објекти у којима се поједине животиње (или групе животиња) држе и бораве.

Члан 4.

(1) Зоолошки врт може започети обављати дјелатност на основу сагласности за оснивање зоолошких вртова, прописане чланом 27. става 2. Закона о заштити и добробити животиња (у даљем тексту: Закон), коју доноси министар пољопривреде, шумарства и водопривреде (у даљем тексту: министар).

(2) Копија сагласности из става 1. овог члана треба да буде видљиво истакнута у зоолошком врту, на свим улазима за посјетиоце.

Члан 5.

У обављању регистроване дјелатности зоолошки врт, поред услова прописаних Законом, у свом пословању мора испуњавати и друге услове у складу са посебним прописима:

- а) о минималним стандардима држања животиња,
- б) о означавању животиња,

- в) о вођењу евиденције о животињама и
- г) о транспорту животиња.

Члан 6.

(1) Уз захтјев за издавање сагласности из члана 4. овог правилника, подноси се:

- а) доказ о регистрацији;
- б) подаци о физичком или правном лицу као подносиоцу захтјева (име и презиме, адреса пребивалишта физичког лица, односно назив и сједиште правног лица);
- в) адреса зоолошког врта;
- г) подаци о одговорној особи (име и презиме, адреса пребивалишта);
- д) приказ из којег ће бити видљив:
 - 1) планирани број радника задужених за бригу о животињама, њихово образовање и послови које ће обављати,
 - 2) планирани број животињских врста и јединки појединих животињских врста,
 - 3) нацрт простора са подацима о величини и опреми спољашњих и унутарашњих настамби за животиње,
 - 4) план набавке хране за поједине врсте животиња,
 - 5) план спречавања бијега животиња из зоолошког врта, као и уласка животиња споља,
 - 6) план дјеловања у случајевима угрожавања сигурности животиња или посјетилаца и
 - 7) начин осигурања ветеринарске заштите животиња.
- (2) Сагласност из члана 4. овог правилника издаје се подносиоцу захтјева ако испуњава услове прописане овим чланом.

Члан 7.

(1) Зоолошки врт се, на основу сагласности из члана 4. овог правилника, уписује у Регистар одобрених објеката који води Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде (у даљем тексту: Министарство).

(2) Регистар из става 1. овог члана треба да садржи сљедеће податке:

- а) број сагласности,
- б) датум издавања сагласности,
- в) адресу зоолошког врта,
- г) врсту зоолошког врта и
- д) податке о физичком или правном лицу које обавља дјелатност (име и презиме, адреса пребивалишта физичког лица, односно назив и адреса сједишта правног лица).

(3) Физичко или правно лице које обавља дјелатност у зоолошком врту дужно је обавијестити Министарство уколико намјерава престати обављати одобрену дјелатност ради брисања из Регистра из става 1. овог члана.

Члан 8.

(1) Уколико се при инспекцијском надзору утврди да зоолошки врт обавља дјелатност без сагласности из члана 4. овог правилника или да више не испуњава прописане услове, надлежни ветеринарски инспектор наређује:

- а) затварање зоолошког врта или једног његовог дијела и
- б) отклањање недостатака у сврху испуњавања одредаба овог правилника, уколико се таквим поступком не угрожава добробит и здравље животиња.

(2) Услови из става 1. овог члана морају бити испуњени у одређеном року који одреди Министарство, а који не смије бити дужи од двије године.

Члан 9.

(1) Физичко или правно лице које обавља дјелатност у зоолошком врту мора Министарству предложити план осигурања добробити животиња, укључујући и њихово здравље и збрињавање, уколико више нема услова за њихово даље држање.

(2) Министарство ће, у сарадњи са надлежним министарством за заштиту природе, осигурати збрињавање животиња из зоолошког врта у случајевима из члана 8. став 1. и члана 7. став 3. овог правилника.

Члан 10.

(1) Зоолошки врт мора, с обзиром на врсту животиња које држи, испуњавати сљедеће услове:

- а) осигурати високе стандарде држања животиња, на такав начин да се држе у појединим врстама прилагођеног и обogaћеног простора, у условима који задовољавају биолошке потребе појединих врста и опонашају њихова природна станишта,
- б) осигурати ветеринарску заштиту животиња,
- в) располагати програмом исхране животиња у складу са потребама сваке држане врсте и категорије животиња,
- г) водити евиденцију о врстама и броју животиња смјештених у зоолошком врту, као и евиденцију прописану чланом 16. став 5, чланом 19. став 3. и чланом 24. став 4, те у складу са посебним прописима из члана 5. овога правилника,
- д) приказати стручан и хуман однос према животињама,
- ђ) учествовати у узгојним програмима угрожених врста,
- е) размјењивати, са другим зоолошким вртovima, информације које се односе на очување животињских врста и заштиту њихове добробити и
- ж) едуковати посјетиоце и подизати свијест јавности о значају очувања животињских врста и њихове околине, као и добробити животиња, посебно представљањем информација о изложеним врстама, те њиховим природним стаништима.

(2) Услови које морају испуњавати зоолошки вртови, а који се односе на услове смјештаја и бриге о животињама, налазе се у Прилогу број 1. овог правилника који чини његов саставни дио.

Члан 11.

При изградњи новог зоолошког врта треба водити рачуна да зоолошки врт буде смјештен на простору који ће, својом величином и другим обиљежјима, одговарати потребама смјештаја планираног броја и врсте животиња, те да буде у складу са посебним прописима из области просторног уређења и заштите околине.

Члан 12.

(1) Зоолошки врт мора се снабдијевати водом из јавног водовода или властитог извора, а вода која се користи за пиће мора задовољавати стандарде који су прописани за питку воду.

(2) При снабдијевању водом из властитих извора потребно је осигурати концесију за захватање вода за технолошке и сличне потребе, у складу са посебним прописима.

(3) Отпадне воде из зоолошког врта, ако садрже опасне и штетне материје које могу утицати на околину, морају се пречишћавати, зависно од врста пријемника.

(4) Зоолошки врт мора осигурати дозволу за испуштање вода, у складу са посебним прописима.

Члан 13.

Хемијска средства која се користе за чишћење и дезинфекцију настамби и простора зоолошког врта смију се користити само по одобрењу и под надзором стручног особља.

Члан 14.

(1) Материјали који се употребљавају за изградњу настамби зоолошког врта морају бити такви да омогућавају њихово хигијенско одржавање, тј. редовно чишћење, прање, дезинфекцију и не смију садржавати штетне материје које могу угрозити здравље животиња.

(2) Настамбе морају бити саграђене и одржаване на такав начин да не долази до повређивања животиња.

(3) Расположиви простор за поједине врсте животиња мора бити уређен и одржаван у складу са минималним стандардима држања животиња.

Члан 15.

(1) Температура, вентилација, освјетљење и ниво буке у настамбама морају бити у складу са потребама појединих врста животиња.

(2) Посебну пажњу треба обратити на потребе gravidних женки и новорођених јединки, као и на новопридошле животиње којима се мора омогућити да се у потпуности прилагоде новом окружењу.

(3) У настамбама за животиње мора бити осигурана:

а) природна свјетлост или вјештачка свјетлост одговарајућег интензитета која је прилагођена потребама појединих врста животиња,

б) природна или вјештачка вентилација, с обзиром на потребе појединих врста животиња и

в) адекватна влажност ваздуха, с обзиром на врсту животиња, а за тропске врсте потребно је осигурати одговарајући систем одржавања микроклиматских услова прилагођених њиховим специфичним потребама.

(4) Потребно је осигурати адекватно провјетравање акваријума и осталих водених површина, као и одговарајућу температуру воде и салинитет.

(5) Животиње у настамбама морају бити заштићене од неугодних климатских утицаја.

(6) Спољашње настамбе морају бити опремљене заклоњима и склоништима за животиње.

Члан 16.

(1) Животињама мора бити осигурана довољна количина одговарајуће хране и воде, понуђене на адекватан начин, зависно од специфичних потреба појединих животињских врста и јединки.

(2) Посуде са храном и водом морају бити одговарајуће смјештене, по потреби и учвршћене, тако да су доступне свакој јединки у настамби.

(3) Посуде за храну и воду не смију се користити у друге сврхе.

(4) Методе храњења морају бити сигурне, и за животиње и за људе.

(5) Зоолошки врт мора водити евиденцију о поријеклу набављене хране.

Члан 17.

(1) Просторије за складиштење хране морају бити суве, заштићене од било које врсте онечишћења, као и од инсеката, птица, глодара и других штеточина.

(2) У просторијама за складиштење хране не смију се држати токсичне материје, лешине животиња и одбачени остаци хране.

(3) Кварљиве намирнице морају бити чуване у хладњачама.

(4) Сав прибор, посуде и радне површине повезане са припремањем хране за животиње морају бити одржаване чистима и у добром стању.

Члан 18.

(1) Физичко или правно лице које обавља дјелатност у зоолошком врту дужно је осигурати заштиту људи (особље и посјетилаца) од животиња и животиња од људи.

(2) Знакове упозорења за људе потребно је истакнути на видљивим мјестима.

(3) Сваки догађај који угрожава сигурност људи, сигурност и добробит животиња или омогућава бијег опасних животиња, мора бити одмах пријављен надлежној полицијској станици и ветеринарској инспекцији.

(4) Посјетиоцима није дозвољено увођење паса, мачака и других животиња у зоолошки врт.

(5) Простор зоолошког врта мора бити ограђен одговарајућом оградом, а улаз и излаз морају бити под контролом.

Члан 19.

(1) Редовну контролу животињских настамби и опреме, као и контролу здравља и понашања животиња особље које се брине за животиње мора проводити најмање једном дневно, што може бити и током храњења животиња и чишћења настамби.

(2) Особље које се брине за животиње мора, о свим знаковима обољења и поремећаја понашања животиња, обавијестити одговорно лице која треба предузети све потребне мјере.

(3) За сваку животињу или групу животиња потребно је водити евиденцију о промјенама здравственог стања и понашања, спроведеним здравственим прегледима и лијечењима, те осталим предузетим мјерама.

(4) Сви подаци о обољењима животиња и предузетим поступцима, те лијечењу животиња, морају бити чувани и дати на увид на захтјев ветеринарске инспекције.

Члан 20.

(1) Свака животиња мора бити представљена на начин да су:

а) задовољене потребе животиња, пратећи најновија сазнања о биологији врста и начину њиховог држања, посебно када се ради о врстама које прије нису држане или кад се планира нови смјештај за већ постојеће врсте,

б) смјештене у што природније уређеној настамби (која опонаша њено природно станиште),

в) настамбе опремљене у складу са потребама животињске врсте, стељом, шупљинама, кутијама за гнијездење, базенима, подлогом, вегетацијом и осталим материјалима за обogaњење животног простора, тако да се омогући испољавање природног понашања појединих животињских врста,

г) при планирању настамби узети у обзир раст животиња, тако да настамба одговара потребама животиње у сваком стадијуму њеног раста и развоја,

д) животиње, које у природи живе у групама, смјештене у заједничке групе, а у случају појаве агресивности у групи, животиње треба да се држе у изолацији само због заштите и добробити групе или јединке,

ђ) створени занимљиви прикази станишта животиње како би се подстакло развој свијести посјетилаца о потреби очувања околине животиња, а тиме и очувања њихове добробити и

е) баријере и ограде постављене тако да штите животиње и посјетиоце.

(2) Зоолошки врт мора осигурати адекватне мјере контроле популације држаних животиња како би се спријечило прекомјерно повећање њиховог броја.

(3) Јединке различитих врста не смију се међусобно укрштати.

Члан 21.

Са лешинама животиња поступа се у складу са прописима из области ветеринарства.

Члан 22.

Дератизацију и дезинсекцију у зоолошком врту треба спроводити у складу са прописима из области ветеринарства.

Члан 23.

Са животињама се мора поступати пажљиво како би се заштитила њихова добробит и избјегла непотребна патња, стрес или физичке повреде.

Члан 24.

(1) Зоолошки врт може животиње поклањати, посуђивати или продавати само регистрованим зоолошким вртovima, на такав начин да се не угрози добробит и здравље животиња.

(2) Одредбе става 1. овога члана не односе се на спровођење посебних програма којима је сврха узгој и заштита угрожених и заштићених врста животиња, ако се при њиховом спровођењу осигура добробит животиња.

(3) Изузев од става 1. овог члана, допуштена је продаја или поклањање животиња узгојених у том зоолошком врту и другим лицима, уз претходно одобрење Министарства.

(4) Зоолошки врт мора водити евиденцију о набавци животиња и свим осталим поступцима из овог члана.

Члан 25.

(1) Правна и физичка лица која обављају дјелатност представљања животиња јавности дужна су ускладити своју дјелатност са одредбама овог правилника у року од једне године од дана његовог ступања на снагу.

(2) Правна и физичка лица која још нису започела са обављањем дјелатности представљања животиња јавности морају се ускладити са одредбама овог правилника прије започињања своје дјелатности.

Члан 26.

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Српске".

Број: 01-33-13567/10
30. јула 2010. године
Бања Лука

Министар,
Др Радивоје Братић, с.р.

Прилог број 1.

УСЛОВИ СМЈЕШТАЈА И БРИГЕ О ЖИВОТИЊАМА

У колони „број животиња“ наведен је распон од једне до највећег броја јединки које могу да се држе у простору чија је величина дата у табели. За број животиња већи од броја датог у табели потребно је величину простора повећати за сваку следећу јединку како је дато у колони „свака следећа јединка“.

СИСАРИ (Mammalia)

КЉУНАРИ И ТОРБАРИ (Monotremata и Marsupialia)

Врста	Број животиња	Спољашњи простор		Унутрашњи простор			Свака следећа јединка		Посебни услови *
		Површина (m ²)	Висина (m)	Површина (m ²)	Висина (m)	Темп. (°C)	Спољ. п. (m ²)	Унутр. п. (m ²)	
Мравињи јеж – ехидна (Tachyglossidae)	1–2	-	-	4	-	15	-	2	1, 3
Кускус (Ailurops sp.), (Phalanger sp.), (Spilocuscus sp.), (Strigocuscus sp.) и опосум (Didelphidae)	1–2	-	-	4	3	-	-	1	2, 14
Торбарске летеће вјeverице (Petaurus sp.)	1–6	-	-	6	3	-	-	0,5	2, 14
Вомбат (Vombatidae), тасманијски ђаво (Sarcophilus harrisi)	1–2	10	-	6	-	15	-	-	1, 14, 19
Кенгури пењачи (Dendrolagus sp.)	1–2	16	3	8	2,5–3	18	4	4	2
Камењарски валаби (Petrogale)	1–5	150	-	15	-	-	15	3	2, 19, 21
Средње велики кенгури и валаби (Macropus sp. и Petrogale sp.)	1–5	150	-	15	-	15	15	3	1, 6, 8, 21
Велики кенгури (Macropus sp.)	1–5	300	-	20	-	15	30	15	6, 8, 19, 21

ТУПАЈЕ (Scandentia)

Врста	Број животиња	Спољашњи простор		Унутрашњи простор			Свака следећа јединка		Посебни услови *
		Површина (m ²)	Висина (m)	Површина (m ²)	Висина (m)	Темп. (°C)	Спољ. п. (m ²)	Унутр. п. (m ²)	
Тупаје (Tupaiaidae)	1–5	-	-	3	1,5	1,5	-	0,3	2, 3, 14, 15

БУБОЈЕДИ (Insectivora)

Врста	Број животиња	Спољашњи простор		Унутрашњи простор			Свака следећа јединка		Посебни услови *
		Површина (m ²)	Висина (m)	Површина (m ²)	Висина (m)	Темп. (°C)	Спољ. п. (m ²)	Унутр. п. (m ²)	
Јеж (Erinaceinae)	1–2	2	-	-	-	-	-	-	3, 6
Тенрнек (Tenrecidae)	1–2	-	-	1	-	18	-	-	

ПРИМАТИ (Primates)

Врста	Број животиња	Спољашњи простор		Унутрашњи простор			Свака следећа јединка		Посебни услови *
		Површина (m ²)	Висина (m)	Површина (m ²)	Висина (m)	Темп. (°C)	Спољ. п. (m ²)	Унутр. п. (m ²)	
Лори (Lorisidae), пото (Perodicticus potto) и мишолики лемур (Microcebus sp.)	1-5	-	-	1,5-3	2	20-25	-	0,3	2, 3, 14
Авети (Tarsius sp.), мали галаго (Galagonidae), патуљасте лемур (Cheirogaleus sp.), гелдијев мајмун (Callimico)	1-5	-	-	4	2	20-25	-	0,5	2, 3, 14, 15
Мармозети и тамарини (Callithricidae)	1-5	6	2	6	2	18-24	0,5	0,5	2, 3, 13, 14, 15
Велики галаго (Galagonidae), ноћни мајмуни (Aotus sp.) и тити мајмуни (Callicebus)	1-5	-	-	6	2	18-25	-	1	2, 3, 22
Талапоини (Miopithecus)	1-5	6	2,5	6	2		1,5	1,5	2, 6
Дрекавци (Alouatta sp.), капуцини (Cebus sp.), лемури (Lemuridae), уакари (Cacajao sp.) и саки (Pithecia sp.)	1-5	10	3	8	2	18-25	2	2	2, 3
Макаки (Macaca sp.), паук мајмуни (Ateles sp.), рунасти мајмуни (Lagothrix sp), гвенони и мањи лангури-мајмуни (Cercopithecidae) и већи лемури (Lemuridae)	1-5	15	3	12	2	18-21	3	3	2, 3, 19
Лангурн (Cercopithecidae), гвереза мајмуни (Colobus guereza), мангабији (Lophocebus sp., Rungwecebus sp. и Cercocebus sp.), павијани (Papio sp), сифаке (Propithecus sp.) и мандрили (Mandrillus sp.)	1-5	25	3	15	3	18-21	4	4	2, 3, 12, 19, лангур и гвереза и 8
Гибони (Hylobatidae)	1-2	25- дужина 8m	3	20	3	16	8	5	2, 3, 19, 21
Шимпанза (Pan troglodytes), бонобо (Pan paniscus) и орангутан (Pongo sp.)	1-3	35	4	20	3	18	8	8	2, 3, 7, 12, 17, 19
Горила (Gorilla sp.)	1-3	50	4	50	4	18	10	10	2, 3, 7, 12, 17, 19

ЗВИЈЕРИ (Carnivora)

Врста	Број животиња	Спољашњи простор		Унутрашњи простор			Свака следећа јединка		Посебни Услови *
		Површина (m ²)	Висина (m)	Површина (m ²)	Висина (m)	Темп. (°C)	Спољ. п. (m ²)	Унутр. п. (m ²)	
Малајски медвјед (Helarctos malayanus), медвјед са наочарима (Tetrarctos ornatus), медвјед уснаш (Melursus ursinus)	1-2	60	-	4 /јединки	-	-	10	-	1, 2, 3, 7, 17, 18
Мрки медвјед (Ursus arctos), бијели медвјед (Ursus maritimus), хималајски медвјед (Ursus thibethanus) и велика панда (Ailuropoda melanoleuca)	1-2	150	-	6 /јединки	-	-	20	-	1, 2, 3, 7, 17, 18 панда-обавезан бамбус, сјеверни м.базен (додатак 1)
Ракуни (Procyon sp.), коати (Nasua sp. и Nasuella sp.) мала црвена панда (Ailurus fulgens)	1-2	20	2	-	-	15	2	-	2, 3, 6, 14, 21, панда-обавезан бамбус

Патуљаст мунгос (Helogale sp.)	1-2	8	-	4 (ако има спољ. простор, ако не б)	-	18	1	0,5	1, 3, 5, 6, 16
Меркати (Suricata suricatta), пругасти и смеђи мунгос (Herpestes sp.)	1-2	12	-	4 (ако има спољ. простор, ако не б)	-	18	2	1	1, 3, 5, 6, 16
Средње велики мунгоси (Herpestidae)	1-2	16	-	8	-	18	3	2	1, 3, 5, 6, 16
Велики мунгоси (бинтуронг) (Arctictis binturong)	1-2	20	-	10	-	18	3	2	1, 3, 5, 6, 16
Мале ласице (Mustelidae)	1-2	1,5	-	-	-	-	-	-	2, 3, 14
Велике ласице (Mustelidae)	1-2	6	2	-	-	-	-	-	2, 3, 14
Творови (Mustelidae) и куње (Neovison sp.)	1-2	10	2	-	-	-	-	-	3, 14
Куна (Mustela sp.)	1-2	10	2,5	8	2,5	-	-	-	2, 3, 14
Сјеверноамерички твор (Mustelidae)	1-2	10	-	10	-	-	2	2	1, 14
Ждеравац (Gulo gulo)	1-2	40	-	-	-	-	-	-	1, 2, 18
Јазавац (Meles sp.)	1-2	20	-	10	-	-	4	4	1, 3, 6, 14
Ардвук (Proteles cristata)	1	50	-	6	-	-	10	3	1, 18, 19
Хијене (Hyaenidae)	1	150	-	4	-	15	20	2	1, 18, 19

КРЕЗУБИЦЕ (Edentatae)

Врста	Број животиња	Спољашњи простор		Унутрашњи простор			Свака следећа јединка		Посебни услови *
		Површина (m ²)	Висина (m)	Површина (m ²)	Висина (m)	Темп. (°C)	Спољ. п. (m ²)	Унутр. п. (m ²)	
Оклопници (Dasypodidae)	1-2	-	-	4	-	18	-	1	1, 14
Мали мравојед (Tamandua sp.)	1-2	-	-	6	2	18	-	2	2, 14
Велики мравојед (Mylodonops tridactyla)	1-2	40	-	6	-	16	10	3	1, 19
Љенивци (Folivora)	1-2	-	-	10	2	-	-	1,5	2

ЗЕЧЕВИ (Lagomorpha)

Врста	Број животиња	Спољашњи простор		Унутрашњи простор			Свака следећа јединка		Посебни Услови *
		Површина (m ²)	Висина (m)	Површина (m ²)	Висина (m)	Темп. (°C)	Спољ. п. (m ²)	Унутр. п. (m ²)	
Зечеви (Leporidae)	1-2	20	-	-	-	-	4	-	3, 6
Кунићи (Leporidae), Пика (Ochotonidae)	1-2	10	-	-	-	-	2	-	3, 6

СЛОНОВИ (Proboscidea)

Врста	Број животиња	Спољашњи простор		Унутрашњи простор			Свака следећа јединка		Посебни Услови *
		Површина (m ²)	Висина (m)	Површина (m ²)	Висина (m)	Темп. (°C)	Спољ. п. (m ²)	Унутр. п. (m ²)	
Слон – (Elephantidae) женка	1-3	500	-	15/ јединки	-	16	100	-	8, 9, 10
Слон – (Elephantidae) мужјак	1	150	-	2 x 30/ јединки	-	16	100	-	8, 9, 10

ДАМАНИ (Hyacoidea)

Врста	Број животиња	Спољашњи простор		Унутрашњи простор			Свака сљедећа јединка		Посебни Услови *
		Површина (m ²)	Висина (m)	Површина (m ²)	Висина (m)	Темп. (°C)	Спољ. п. (m ²)	Унутр. п. (m ²)	
Дамани (Hyacoidea)	1-5	10	2	10	2	-	2	2	2, 8

ЦИЈЕВОЗУПКЕ (Tubulidentata)

Врста	Број животиња	Спољашњи простор		Унутрашњи простор			Свака сљедећа јединка		Посебни Услови *
		Површина (m ²)	Висина (m)	Површина (m ²)	Висина (m)	Темп. (°C)	Спољ. п. (m ²)	Унутр. п. (m ²)	
Цијевозупке (Tubulidentata)	1-5	-	-	40	-	-	-	5	1

ГЛОДАРИ (Rodentia)

Врста	Број животиња	Спољашњи простор		Унутрашњи простор			Свака сљедећа јединка		Посебни Услови *
		Површина (m ²)	Висина (m)	Површина (m ²)	Висина (m)	Темп. (°C)	Спољ. п. (m ²)	Унутр. п. (m ²)	
Нутрија (Myocastor coypus)	1-2	8	-	2	-	-	1	-	8, базен (додатак 1)
Вјеверице, летеће вјеверице (Sciuridae)	1-2	4	2,5	3	2	18	2	2	2, 8, 14
Бодљикаво прасе пењаш, гигантске вјеверице (Hystriidae, Sciuridae)	1-2	-	-	12	3	-	-	3	2, 5, 8, 14
С. Ам. бодљикаво прасе (Hystriidae)	1-2	10	3	-	-	-	4	-	2, 8, 14
Бодљикаво прасе старог свијета (Hystriidae)	1-2	12	-	-	-	-	2	-	1, 3, 8, 14
Скочимиш (Dipodidae)	1-3	-	-	8	-	18	-	-	1, 3, 8, 14
Агути, вискача (Dasyproctidae, Chinchilidae)	1-5	-	-	8	-	15	-	2	1, 3, 8, 14
Пака (Cuniculidae)	1-2	-	-	6	-	15	-	3	1, 8, 14, 19
Мрмоти (Sciuridae)	1-5	20	-	-	-	-	4	-	1, 8, 23
Преријски пас (Sciuridae)	1-5	20	-	-	-	-	2	-	1, 8
Капибара (Hydrochoerus hydrochaeris)	1-2	40	-	8	-	15	10	2	3, 8, базен (додатак 1)
Мара (патагонијски зец) (Dolichotis sp.)	1-2	20	-	-	-	-	4	-	1, 3, 8, 14
Дабар (Castor sp.)	1-5	20	-	2 пар	-	-	4	-	2, 3, 8, базен (додатак 1)
Хутије, хутије конге (Capromyidae)	1-2	-	-	5	2	-	-	1,5	1, 2, 8, 14

СЛИЈЕПИ МИШЕВИ (Chiroptera)

Врста	Број животиња	Спољашњи простор		Унутрашњи простор			Свака сљедећа јединка		Посебни Услови *
		Површина (m ²)	Висина (m)	Површина (m ²)	Висина (m)	Темп. (°C)	Спољ. п. (m ²)	Унутр. п. (m ²)	
Слијепи миш – летипас (Pteropodidae)	1-20	-	-	10	2,5	21	-	-	11, 12
Летеће лисице (Pteropus)	1-20	-	-	20	3	21	-	-	11, 12

ПАПКАРИ (Artiodactyla)

Врста	Број животиња	Спољашњи простор		Унутрашњи простор			Свака следећа јединка		Посебни Услови *
		Површина (m ²)	Висина (m)	Површина (m ²)	Висина (m)	Темп. (°C)	Спољ. п. (m ²)	Унутр. п. (m ²)	
Дивљи магарци (Equus africanus, E. hemionus, E. kiang), дивљи коњи (Equus ferus), зебре (E. zebra, E. quagga, E. grevyi)	1-5	500	-	8/јединки	-	8	80	-	9, 21, 18, 19
Тапири (Tapirus sp.)	1-2	200	-	12/јединки	-	-	50	-	6, 9, базен (додатак 1)
Носорози (Rhinocerotidae)	1-2	500	-	25/јединки	-	18	150	-	9, 10, 18, 19

КОПИТАРИ (Perissodactyla)

Врста	Број животиња	Спољашњи простор		Унутрашњи простор			Свака следећа јединка		Посебни Услови *
		Површина (m ²)	Висина (m)	Површина (m ²)	Висина (m)	Темп. (°C)	Спољ. п. (m ²)	Унутр. п. (m ²)	
Пекарији (Tayassuidae)	1-3	60	-	3/јединки	-	-	10	-	6, 9, 10
Дивље свиње (Suidae)	1-2	100	-	4/јединки	-	-	10	-	6, 9, 10, 19
Патуљаста нилски коњ (Choeropsis liberiensis)	1-2	100	-	10/јединки	-	18	10	6	базен (додатак)
Нилски коњ (Hippopotamus amphibius)	1-2	250	-	40	-	18	50	10	базен (додатак)
Алпака (Vicugna pacos), љама (Lama glama)	1-3	150	-	-	-	-	30	-	21
Викуња (Vicugna sp.), Гванак (Lama guanicoe), јединогрба и двогрба дева (Camelidae)	1-3	300	-	8/јединки	-	-	50	-	21, дева и 19
Индијски шевротен (Tragulus sp.)	1-2	-	-	6	-	-	-	2	3
Водени шевротен (Tragulus sp.)	1-2	40	-	8	-	-	12	2	3, 10
Мали јелени (пуду и сл.) (Cervidae)	1-4	100	-	3/јединки	-	-	15	-	3, 19
Средње велики јелени (јелен лопа-тар) (Cervidae)	1-8	400	-	4/јединки	-	-	60	-	9, 19, 21
Велики јелени (европски јелен) (Cervidae)	1-6	500	-	6/јединки	-	-	80	-	9, 19, 21
Лос (Alces alces)	1-3	500	-	-	-	-	100	-	9, 19, 21
Окапи (Okapia johnstoni)	1-2	300	-	15/јединки	-	-	50	-	18
Жиране (Giraffa camelopardalis)	1-4	500	-	25/јединки	-	15	50	-	18, 20
Мале антилопе (скакач - стењар) (Bovidae), дик-дик (Madoqua sp.) антилопе, дужкер (Cephalophus sp., Philantomba sp. I Sylvicapra)	1-2	50	-	3/јединки	-	-	20	-	3, 19, 21
Газеле (Gazella sp.)	1-10	500	-	4/јединки	-	-	40	-	3, 19, 21

Средње велике антилопе (Bovidae), попут сајге (Saiga sp.),вилороге антилопе (Antilocapra americana)	1-6	500	-	5/јединки	-	-	50	-	3, 19, 21
Велике антилопе (попут модре, мочварне) (Bovidae)	1-5	500	-	8/јединки	-	-	80	-	9, 19, 21
Горал (Naemorhedus sp.) такин (Budorcas sp.)	1-4	400	-	4/јединки	-	-	40	-	2, 3, 19, 21
Муфлони, дивље овце, дивље козе (Bovidae)	1-10	400	-	-	-	-	40	-	2, 3, 19, 21
Бизони, дивља говеда, мошусна говеда (Bovidae)	1-5	500	-	8/јединки	-	-	80	-	9, 19, 21

ВЕЛИЧИНЕ БАЗЕНА ЗА СИСАРЕ

Врста	Број животиња	Површина (m ²)	Дубина (m)	Волумен (m ³)	Свака сљедећа јединка	Посебни услови *
Нутрија, видра (Myocastor sp., Lutra sp.)	1-2	2	0,5	1	-	-
Дабар (Castor sp.)	1-3	15	0,8	12	-	-
Капибара (Hydrochoerus hydrochaeris)	1-5	6	0,5	3	1	-
Патуљаста видра (Amblonyx sp.)	1-2	10	0,5	5	2	-
Европска видра (Lutra lutra)	1-2	20	0,8	16	-	-
Морска видра (Enhydra lutris)	1-2	60	2	120	8	-
Бијели медвјед (Ursus maritimus)	1	60	1,5	90	20	-
Патуљаста водени коњ (Choeropsis liberiensis)	1-2	20	0,8	16	-	темп. 18-20 °C
Нилски водени коњ (Hippopotamus amphibius)	1-2	30	1,5	45	8	темп. 18-20 °C
Тапири (Tapirus sp.)	1-2	10	0,8	8	-	-
Праве фоке (Phocidae)	1-2	60	1,5	90	10	-
Морски лавови (Ottaridae)	1-5	100	2	200	15	-
Јужни морски слон, морж (Mirounga leonina) и морж (Odobenus sp.)	1-3	200	3	600	40	-

* Образложење бројева из колоне „Посебни услови“

- 1 - обезбиједити могућност копања,
- 2 - обезбиједити могућност пењања,
- 3 - обезбиједити могућност сакривања,
- 4 - обезбиједити базен,
- 5 - обезбиједити уздигнута мјеста за посматрање околине,
- 6 - обезбиједити природни материјал у спољашњој настамби (земља, пијесак, кора, лишће итд.),
- 7 - обавезан унос додатних објеката у смјештајни простор,
- 8 - обавезан редован унос грања због одржавања денталне хигијене и обogaћивања околине,
- 10 - омогућити током цијеле године купање и туширање,
- 11 - омогућити да се чврсто ухвате за структуре на плафону или за плафон настамбе,
- 12 - обезбиједити већи број мјеста за храњење,
- 13 - омогућити директан улазак сунчевих зрака-отворени објекти, отвори на крову, отворени прозори,
- 14 - обезбиједити кутије за спавање,
- 15 - моногамни парови са младунцима док их подносе,
- 16 - гријно тијело у спољашњој настамби,
- 17 - свака животиња захтјева властити простор,
- 18 - обезбиједити индивидуалне боксове за сваку животињу (мали грабежљивци - 0,5-1 m², ждероња, рис, сервал, пума, облачасти леопард и остале средње велике мачке - 1,5 m², велике мачке, гепард - 2,5 m², малајски медвјед, хијене, ардвук - 4 m² остали медвједи и велики панда - 6 m²),
- 20 - обезбиједити одвојени, али наткривени претпростор (80 m²),
- 21 - обезбиједити заклон у спољашњој настамби.

Птице (Aves)

ОПШТИ УСЛОВИ ДРЖАЊА

1. ВОЛИЈЕРЕ

Волијере и кавези морају бити изоловани од буке и смјештени тако да птице буду заштићене од сваког стреса који би могли узроковати људи или друге животиње. При држању исцрпљених или повријеђених птица с циљем њиховог пуштања на слободу потребно је смањити присутност човјека на најмању могућу мјеру. Такве птице се не смију излагати и показивати јавности.

2. ОСВЈЕТЉЕЊЕ

Уколико се птице држе у затвореној просторији мора се побринути за довољно освјетљење дневном свјетлошћу или осигурати вјештачка свјетлост примјерена дневном свјетлу. Једнако освјетљење мора се осигурати и у заштићеним, затвореним дијеловима волијера. Дневно освјетљење не смије бити испрекидано, мора се придржавати ритма дана и ноћи. Трајање освјетљења одређује се према специфичним захтјевима врсте и према добу године и код птица пјевачица углавном варира од минимално 8 до максимално 14 сати.

3. ИСХРАНА И НАПАЈАЊЕ

Свакој врсти птице потребно је понудити одговарајућу храну, прилагођену врсти и старости птице. Храна и вода морају бити свакодневно свјежи, а посуде се редовно морају прати. Посуде за храну и воду морају бити смјештене даље од пречки, да се смањи могућност прљања изметом птица. Птицама се мора ставити на располагање и вода за купање.

4. БОЛЕСТИ И ПОВРЕДЕ

При узгоју и држању птица препоручују се свакодневне контроле здравственог стања птица. Ако постоји сумња да је птица болесна, има паразите или се повриједила, мора се консултовати ветеринар. При држању повријеђених и болесних птица, битније је спречавање даљих повреда од задовољавања за кретањем. Често је неопходно и привремено ограничење кретања. У то вријеме птице се могу држати у кутијама.

а) НОЈЕВИ

Држе се у ограниченим просторима са високом оградом. Требају имати сув заштићен простор (заклон), без промаје и у којем се тло не смрзава. Нандуима и емуима заштићени простор се мора ставити на располагање при температури испод -10°C . Казуари су самотни и осим у доба парења држе се појединачно.

ВРСТА	Број птица	Површина (m ²) / висина ограде (m)	Заштићени простор		Свака сљедећа птица (m ²)	Посебни захтјеви
			Величина по птици (m ²)	Температура (°C)		
Ној (Struthio camelus)	1-3	250/1,8	6	> 10 °C	50	пијесак за купање
Нандуи (Rheidae)	1-2	200/1,2	4	не мора гријати	25	пијесак за купање
Ему (Dromaius novaehollandiae)	1-2	200/1,2	4	Не мора гријати	100	пијесак за купање
Казуар (Casuariidae)	1	200/1,8	6	> 15 °C	-	Базен с водом

б) ПТИЦЕ ВОДАРИЦЕ

Птице водарице морају имати на располагању плитак базен са водом, а за врсте које претежно бораве у води наведене су и минималне површине и дубине базена. Базен мора имати ниске рубове које птицама омогућују улазак у воду. Тропским врстама потребно је осигурати унутрашњи простор, такође са базеном.

ВРСТА	Број птица	Површина отвореног простора (m ²)	Свака сљедећа птица (m ²)	Површина затвореног простора по птици (m ²)	Базен површина (m ²) / дубина воде (m)	Површина базена свака сљедећа птица (m ²)	Посебни захтјеви
Пеликани (Pelecanidae)	1-4	40	10	3	30 x 0,75	5	базен и у затвореном простору
Пингвини (Spheniscidae)	1-12	60	3		16 x 1,5	1	
Корморани (Phalacrocorax sp.)	1-6	10	1,5		10	1,25	пречке или гране
Роде (Ciconia sp.)	1-2	30	6	1	базен		пречке или гране
Велике чапље (Ardea sp.)	1-6	30	3	1-тропске врсте	базен		пречке или гране

Средње чапље (Ardea sp.) и кашичари (Platalea sp.)	1–6	20	2	0,5–тропске врсте	базен		пречке или гране
Мале чапље (Ixobrychus sp.)	1–2	6			базен		трска или грмље
Мале патке (до 50 cm)	1–2	8 (висина 2,5 m)		заклон	4/0,60–1 m*		трска, кућице за гнијежђење (Aix)
Велике патке (изнад 50 cm)	1–2	12 (висина 2,5 m)		заклон	6/0,60–1 m*		трска
Мање гуске, утве	1–2	60			базен		ниска трава
Лабудови, веће гуске	1–2	200			100		ниска трава

* Препоручена дубина базена за патке пливарице је 60 cm, а за патке ронилице око 1 m.

в) ФАЗАНИ (PHASIANIDAE)

Фазани се могу држати у волијерама. Због изразите територијалности парови се морају држати одвојено. Птице углавном добро подносе хладноћу и довољан им је негријани заштићени простор.

ВРСТА	Број птица	Спољашни простор	Заштићени простор
		Димензије Површина (m ²) / висина (m)	Димензије Површина (m ²) / висина (m)
Фазани	1–2	12/2	4/2
Паун	1–2	40/2	

г) ГРАБЉИВИЦЕ И СОВЕ

Птице грабљивице и сове могу се држати у дјелимично затвореним волијерама, које птицама омогућавају скривање од погледа. Дјелимично затворене волијере имају поред затворених дрвених или зиданих страна једну или више дјелимично отворених страна. Волијере морају бити опремљене пречкама и просторима за сједење смјештеним у горњем дијелу волијере, али тако да омогућавају простор за слободан лет. Окретне птице кратких крила и дугог репа, попут кобаца и јастребова, не смјештају се у потпуно жичане волијере.

Температурни захтјеви у табли означени су шифром:

I - добро подноси ниске температуре, потребна је заштита од кише и вјетра (не мора унутрашњи простор),

II - осјетљиве на јако ниске температуре, потребна је негријана просторија или мјесто за спавање,

III - не подносе ниске температуре, потребна је топла просторија заштићена од промаје и

IV - јако осјетљиве на ниске температуре, потребна је гријана просторија са температуром изнад 15 °C.

ВРСТА	Број птица	Вањски простор Димензије Површина (m ²) Ширина (m) Висина (m)	Унутрашњи простор		Свака сљедећа птица	Посебни захтјеви
			Димензије Површина (m ²) Ширина (m) Висина (m)	Температура (°C)		
ГРАБЉИВИЦЕ Falconiformes						
Лешинари Cathartes sp., Coragyps sp., Sarcorhamphus sp.	1	24/3/3	4/2/2	IV	10	Sarcorhamphus пара осјетљив на мраз
Андски кондор Vultur gryphus	1	24/3/3		I		
Орао рибар Pandion haliaetus	1	24/3/3	4/2/2	II	10	
Осичар Pernis apivorus	1	10,5/2/2,5	2/1/2	III	3	
Бијела луња Elanus caeruleus	1	7,5/2/2,5	2/1/2	IV	3	
Луње Milvus	1	12/2/2,5	4/2/2	I	6	M. migrans I и II*

Бијелорепани <i>Haliaeetus</i>	1	24/3/3	4/2/2	<i>H. leucogaster</i> I, <i>H. vocifer</i> IV, остали I	10	
Кање <i>Neophron</i> sp, и лешинари <i>Necrosyrtes</i> sp, <i>Gurohierax</i> sp	1	12/2/2,5	4/2/2	<i>Neophron</i> I, II и III* остали IV	6	
Брадан <i>Gypaetus barbatus</i>	1	24/3/3		I	10	
Супови <i>Gyps</i> sp., <i>Aegypius</i> sp., <i>Torgo</i> sp.s, <i>Trigonosceps</i> sp., <i>Sarcogyps</i> sp.	1	24/3/3	4/2/2	<i>Aegypius</i> , <i>G. fulvus</i> , <i>G. bengalensis</i> I <i>Torgos</i> и <i>Sarcogyps</i> IV остали III	10	
Змијари <i>Circus</i> sp., <i>Spilornis</i> sp., Краткорепи орао <i>Terathorius escaudatus</i>	1	12/2/2,5	4/2/2	IV	6	
Еје <i>Circus</i> sp.	1	12/2/2,5	4/2/2	<i>C. caeruginosus</i> II <i>C. cyaneus</i> I	6	
Еје <i>Poliboroides</i> sp., Габари <i>Melierax</i> sp.	1	12/2/2,5	4/2/2	IV	6	
Јастреб гуштерап <i>Каурифалко</i> <i>monogrammicus</i>	1	7,5/2/2,5	2/1/2	IV	3	
Јастреб <i>Accipiter gentilis</i>	1	10,5/2/2,5		I	6	
Кобац <i>Accipiter nisus</i>	1	7,5/2/2,5		I	3	
Мишар <i>Buteo buteo</i> , <i>Buteo jamaicensis</i>	1	10,5/2/2,5	2/1/2	<i>B. buteo</i> I <i>B. jamaicensis</i> I – II*	3	
Мишар <i>Buteo</i> sp.	1	12/2/2,5	4/2/2	<i>B. lagopus</i> , <i>regalis</i> , <i>rufinus</i> I <i>B. polyosoma</i> II <i>B. rutofunus</i> III	6	
Харпије <i>Harpia</i> sp., <i>Morphnus</i> sp. Велики орао <i>Polemaetus</i> <i>bellicosus</i>	1	24/3/3	4/2/2	III	10	
Филипински орао <i>Pithecophaga jefferyi</i> Крунасти орао <i>Stephanoaetus coronatus</i>	1	24/3/3	4/2/2	IV	10	
Орлови <i>Aquila</i>	1	24/3/3	4/2/2	<i>A. clanga</i> и <i>ponarina</i> II, <i>A. verreauxi</i> III, остали I	10	
Савански орао <i>Aquila</i> гарах	1	18/3/2,5	4/2/2	I – II*	6	
Пругасти орао <i>Hieraetus fasciatus</i>	1	12/2/2,5	4/2/2	I – II*	6	
Кукмасти орао <i>Lophaeetus occipitalis</i>	1	12/2/2,5	4/2/2	IV	6	
Каракаре <i>Phalacrocorax</i> sp., <i>Sarcocorax</i> sp.	1	12/2/2,5	4/2/2	<i>P. australis</i> I <i>P. megalopterus</i> II	6	
Каракаре <i>Milvago</i> sp.	1	7,5/2/2,5	2/1/2	III	3	
Соколићи <i>Polihierax</i> sp.	1	5/2/2	1,5/1/2	IV	1	
Соколићи <i>Microhierax</i> sp.	1	2/1/2 **	1/1/1	IV	1	
Вјетрушке <i>Falco</i> sp.	1	5/2/2	1,5/1/2	<i>F. tinnunculus</i> I <i>F. vespertinus</i> III <i>F. sparverius</i> II-III*	1	

Мали соколови <i>Falco</i> sp.	1	7,5/2/2,5	2/1/2	<i>F. subbuteo</i> III <i>F. columbarius</i> I	3	За <i>F. subbuteo</i> потребна површина од 10,5 m ²
Велики соколови <i>Falco</i> sp.	1	12/2/2,5	4/2/2	европске и сјеверноам. станарице I <i>F. biarmicus</i> I,II* <i>F. jugger</i> II <i>F.</i> <i>eleonora</i> III <i>F. cherrug</i> I-III*	6	
COBE Strigiformes						
Кукувије <i>Tyto</i> sp.	1	7,5/2/2,5	2/1/2	<i>T. alba</i> I,II* <i>T. capensis</i> IV	3	<i>T. capensis</i> борави на тлу и мора имати заклон
Ријечна кукувија <i>Phodilus badius</i>	1	5/2/2	1,5/1/2	IV	1	
Ђукови <i>Otus</i> sp.		2 /1/2**	1/1/1	<i>O. brucei</i> и <i>scops</i> III <i>O. senegalensis</i> I, <i>O. choliba</i> II -III*	1	
Бјелолики ђук <i>Ptilopsis</i> <i>leucotis</i>	1	5/2/2	1,5/1/2	III, IV*	1	
Мале ушаре <i>Bubo poensis</i> <i>B africanus</i>	1	7,5/2/2,5	2/1/2	IV	3	
Ср. ушаре <i>B. nipalensis</i> <i>B cumatranus</i>	1	12/2/2,5	4/2/2	IV	3	
Велике ушаре <i>B. bubo</i> <i>B. virginianus</i>	1	18/3/2,5	4/2/2	<i>B.b.bubo</i> и <i>B.b.</i> <i>omnis</i> I, <i>B.b.</i> <i>ascalaphus</i> I, <i>B. capensis</i> III <i>B. bengalensis</i> IV <i>B.</i> <i>virginianus</i> I-II* <i>B.</i> <i>lacteus</i> III - IV*	3	
Ушаре <i>Ketupa</i> sp.	1	12/2/2,5	4/2/2	III	3	
Бијела сова <i>Nyctea</i> <i>scandiac</i>	1	18/3/2		I	3	активна дању
Сова рибарица <i>Scotopelia peli</i>	1	12/2/2,5	4/2/2	IV	3	
Сове <i>Strix</i> sp. (мање врсте нпр. <i>S. aluco</i>)	1	7,5/2/2,5	2/1/2	<i>S. aluco</i> и <i>S. varia</i> I, <i>S. hylophila</i> i <i>S.</i> <i>woodfordi</i> III	3	
Сове (<i>Strix</i> sp., <i>Surnia</i> sp., <i>Pulcatrix</i> sp.)	1	12/2/2,5	4/2/2	<i>S. uralensis</i> , <i>S. ulula</i> I <i>P. perspicilata</i> и <i>S.</i> <i>leptogrammica</i> III	3	<i>Surnia ulula</i> је активна дању
Велика сова <i>Strix</i> <i>nebulosa</i>	1	18/3/2,5		I	3	
Ђукови <i>Glaucidium</i> sp. мање врсте	1	2/1/2**	1/1/1	<i>G. brasilianum</i> IV <i>G. perlatum</i> III, IV*	1	
Ђукови <i>Glaucidium</i> sp. веће врсте	1	5/2/2	1,5/1/2	<i>G. passerinum</i> IG. <i>cuculoides</i> IV	1	
Патуљаста ђук <i>Micrathene whitneyi</i>	1	2/1/2 **	1/1/1	IV	1	
Ђукови <i>Athene</i> sp.	1	5/2/2	1,5/1/2	<i>A. noctua</i> I <i>A.</i> <i>cunicularia</i> II <i>A.</i> <i>brama</i> IV*	1	<i>A. cunicularia</i> мора омогућити копање у тлу
Ђукови <i>Aegolius</i>	1	5/2/2		I	1	
Новозеландски ђук <i>Ninox novaeseelandiae</i>	1	7,5/2/2,5		I	3	

Сове <i>Asio</i> sp.	1	7,5/2/2,5	2 /1/2	<i>A. otus</i> и <i>flammeus</i> I <i>A. clamator</i> II – III* <i>A. capensis</i> III	3	<i>A. flammeus</i> и <i>A. capensis</i> бораве на тлу и морају имати заклон
----------------------	---	-----------	--------	--	---	---

* приликом регулисања температуре мора се обратити пажња на регионално поријекло што значи да могу бити потребне и друге категорије које овдје нису наведене

** код искључивог држања у гријаним унутрашњим волијерама: површине 2 m², ширине 1 m, висине 1 m (свака сљедећа животиња 1 m² више)

д) ГОЛУБОВИ (*Columbidae*)

Многи голубови су изразито територијални па се парови морају држати одвојено, иако се могу држати у волијерама са другим врстама птица. Врсте које подносе хладноћу могу се држати у спољашњим волијерама ако постоји заштићени простор.

ВРСТА	Број птица	Спољашњи простор Површина (m ²)/Висина (m)
Мале врсте	1–2	2/2
Средње врсте	1–2	6/2
Велике врсте	1–2	10/2

ђ) ПАПАГАЈИ (*PSITTACIFORMES*)

Папагаји се могу држати у волијерама или кавезима. Кавези се морају поставити на висину од најмање 80 cm. За држање у спољашњим волијерама мора постојати простор за заштиту од временских непогода (са свих страна затворен и освијетљен простор, најмање висок као и кавез или волијера, са отвором за улаз и излаз, а температурни захтјеви примјерени су врсти) који птице могу у сваком тренутку потражити. Само кад је лоше вријеме, нпр. јак мраз, птице се морају током дана држати у заштићеном простору. За врсте, које се у правилу морају држати у темперираним просторима, примјерено уређене унутрашње волијере морају бити истих мјера као и спољашње волијере. Посуде са водом и храном су током зиме смјештене у заштићени простор. Подлога кавеза, унутрашњих волијера и заштитног простора прекривена је пијеском, пиљевином необрађеног дрвета, дрвеним гранулама или сличним материјалом и морају се очистити најмање једном недељно. Подлога спољашњих волијера може бити или природна (тло) или се може прекрити слојем пијеска, шљунка или слично. Кавези, волијере и заштићени простори морају бити опремљени са најмање двије дрвене пречке за сједење, различите чврстине. Између кавеза или волијера потребан је раздвајајући зид за заштиту од повреда угризом. Сви папагаји, осим опатице, гнијезде се у дупљама, стога им се за гнијеђење морају поставити кућице, које неки родови (*Aratinga*, *Pyrrhura*, *Brotogeris*, *Bolborhynchus*) користе за спавање током читаве године.

Оптимална температура простора наведена је за сваку групу. Температура у заштитном простору мора бити најмање 10 °C, а за родове *Cyclopsitta*, *Deroptyus*, *Eclactus*, *Forpus*, *Geoffroyus*, *Graydidascalus*, *Gypopsitta*, *Micropsitta*, *Pionites*, *Pionopsitta*, *Prioniturus*, *Psittacella*, *Psittaculirostris*, *Psittinus*, *Psittichas*, *Tanygnathus*, *Triclaria* и *Loriculus* најмање 15 °C. За папагаје које подносе хладноћу, нпр. мала александра *Psittacula krameri*, *Psittacula derbiana* *Myopsitta monachus*, *Suaresbeia patagonicus* и аустралијски папагаји, заштићени простор се не смије смрзавати.

За држање папагаја узетих из природе потребан је током прве двије године већи простор и мора им понудити довољно могућности за повлачење, стога површина кавеза и волијера мора бити најмање 50% већа него што је наведено у табели за поједине групе папагаја. За привремено држање папагаја (до три мјесеца) површина кавеза и волијера може бити 50% мања него што је наведено у табели.

ВРСТА	Број птица	Спољашњи простор		Заштићени простор	
		Димензије Дужина (m) Ширина (m) Висина (m)	Сваки сљедећи пар (m ²)	Димензије Површина (m ²) Висина (m)	Сваки сљедећи пар (m ²)
Аре (<i>Arinae</i>)					
Дужине до 40 cm	1–2	2 /1/1,5	1	1,0 m ² x 1,5 m	0,5
Дужине 40 до 60 cm	1–2	3/1/2	1,5	1,0 m ² x 2,0 m	0,5
Дужине преко 60 cm	1–2	4/2/2	4	2,0 m ² x 2,0 m	1
Остали папагаји					
Дужине до 25 cm (<i>Neophema</i> sp., <i>Forpus</i> sp.c)	1–2	1/0,5/0,5	0,25	0,5/0,5	0,25
Дужине 25 до 40 cm (велики лорији)	1–2	2/1/1	1	1/1	0,5

Папагаји и какадуи дужине преко 40 cm	1-2	3/1/2	1,5	2/2	1
--	-----	-------	-----	-----	---

е) ПТИЦЕ ПЈЕВАЧИЦЕ (PASSERIFORMES)

Птице пјевачице могу се држати у кавезима или спољашњим волијерама. Врсте које подносе хладноћу могу бити држане у спољашњим волијерама, ако постоји заштићени простор који се не смрзава. Спољашње волијере морају бити дјелимично наткривене, морају имати простор за заштиту од јаког сунца, вјетра и падавина који птице могу у сваком тренутку потражити. Висина волијере мора бити најмање 1,7 m. Под мора бити прекривен пијеском, пиљевином, земљом или прикладним материјалом и мора се одржавати чистим. Кавези, волијере и заштићени простори морају имати најмање три пречке за сједињење и оне морају бити толико удаљене да птице могу летјети. Препоручује се коришћење природних грана. Кавези морају бити непрозирни с три стране, а волијере с једне стране. Округли кавези нису погодни. Кавез се мора поставити (са изузетком врста које се гнијезде на тлу, нпр. шева) на најмање 80 cm висине. Ако постоји међусобна подношљивост, различите врсте птица могу се држати у заједничкој волијери, а површина простора мора бити прилагођена највећој врсти.

ВРСТА	Број птица	Спољ.простор Дужина (m) Ширина (m) Висина (m)	Заштићени простор		Свака слједећа 1 до 2 птице	Посебни захтјеви
			Површина (m ²)/број птица	Температура °C		
Шеве (Alaudidae)						
до 15 cm	1-2	1/0,5/0,5	1/1 пар, зими до 6 птица	европске врсте – простор без смрзавања, тропске > 10 °C	25%	тло прекривено са 4 cm земље или пијеска, заклон на тлу
15 до 20 cm	1-2	1,2/0,8/0,5			25%	
преко 20 cm	1-2	1,6/0,8/0,5			25%	
Естрилде (Estrildidae), врапци и плетиље (Ploceidae)						
до 12 cm	1-2	0,8/0,4/0,4	1/20-30*	естрилде > 15-20 °C	25%	естрилде морају имати корпе за спавање
12 до 20 cm	1-2	1,2/0,5/0,5	1/10-15*	плетиље и тропски врапци > 10 °C	25%	
преко 20 cm	1-2	1,6/0,5/0,5	1/5 птица	европске врсте – простор без смрзавања	25%	за дугорепе плетиље висина 1,2 m
Зебе (Fringillidae), стрнадице (Emberizidae), кардинали (Cardinalidae)						
до 15 cm	1-2	0,8/0,4/0,4	1/10-20**	тропске > 15 °C стрнадице – простор који се не смрзава	25%	
15 до 20 cm	1-2	1,2/0,5/0,5	1/6-10**		25%	
преко 20 cm	1-2	1,6/0,8/0,8	1/4 птице		25%	
Чворци (Sturnidae)						
Балијска миња (Leucopar rothschildi)	2	2 /2/2	2/2 птице	> 10 °C	држи се по 1 пар	вода за купање, кућице за гнијезђење
Бео (Gracula religiosa)	2	2/1/1,8	0,6/2 птице	> 10 °C		
Дроздаљи (Timaliidae)						
до 20 cm (нпр. Leiothrix sp.)	1-4	2/1/1,8	0,5/2 птице	> 5 °C L. argentauris > 10 °C		
преко 20 cm (нпр. Garrulax canorus)	1-2	2/1/1,8	0,6/2 птице	> 5 °C		

* Приликом регулисања температуре мора се обратити пажња на регионално поријекло што значи да могу бити потребне и друге категорије које овде нису наведене.

** Код искључивог држања у гријаним унутрашњим волијерама: површина 2 m², ширина 1 m, висина 1 m.

ГМИЗАВЦИ (REPTILIA)

ВРСТА	Смјештај	Мин. величина простора по јединки (дужина/ширина/висина)	Уређење простора за животиње	Температура (°C)	Вода и храна
Змије (Serpentes)	Тераријум	1 x 0,5 ДТ* Арбореалне змије морају имати тераријум висок бар 0,5ДТ* За сваку додатну јединку простор се мора проширити 20%	Груби тресет, кора дрвећа, мека пиљевина, новински папир или комерцијална подлога, сигурно мјесто за скривање (што мањих димензија да се змија једва увуче). Арбореалне змије морају имати тераријум са гранама од којих бар једна мора бити у хоризонталном положају. Не препоручује се тераријум од дрвета ни земљана подлога (због развоја паразита).	25–30 °C Гријач се поставља у дио тераријума супротан од скривалишта, може заузимати највише 1/3 површине тераријума. За гријање се не препоручују тзв. „топле стрехе“.	Вода мора увијек бити доступна, а неке врсте је потребно прскати јер воду пију из љускица на тијелу. Посуда за воду мора бити таквог промјера да склупчана змија може у њу лећи. Месоједи.
Гуштери (Sauria)	Тераријум	4 x 3 x 3 ДТ* За арбореалне гуштере висина 3,5 ДТ За сваку додатну јединку простор се мора проширити за 15%	Груби тресет, кора дрвећа, крупни шљунак или комерцијална подлога. Неке врсте које се уклапају морају имати висину подлоге (пијеска) 8–10 cm. Тераријум мора дјелимично опонашати природне услове (визуелно). Мора постојати мјесто за скривање (што мање). Арбореални гуштери морају имати тераријум са гранама од којих бар једна мора бити у хоризонталном положају.	28–35 °C Гријач се поставља у дио тераријума супротан од скривалишта и може заузимати највише 1/3 површине тераријума. За гријање се не препоручују тзв. „топле стрехе“. Гуштери који се сунчају морају уз рефлектор (као извор топлоте) у тераријуму имати и специјалну флуоресцентну цијев која емитује УВ свијетлост одређене таласне дужине.	Вода мора увијек бити доступна. Арбореалне врсте често не пију воду тако да је тераријум потребно прскати како би пили воду накупљену на гранама и сл. Биљоједи и месоједи – исхрану мора прилагодити свакој врсти. Потребно је пазити да гуштери биљоједи у својој исхрани добијају довољно витамина и материја неопходних за одржавање животних функција.

ВРСТА	Смјештај	Мин. величина простора по јединки (дужина/ширина/висина)	Уређење простора за животиње	Температура °C	Вода и храна
Врсте гуштера са посебним условима	Зелени легван (Iguana iguana) leguan	4 x 3 x 5 ДТ* 5 x 3 x 4 ДТ*	Супстрат мора бити лагано влажан, потребно често прскање. 1/3 површине тераријума мора заузимати посуда са водом. Тераријум мора имати гране за пењање од којих бар једна мора бити у хоризонталном положају и испод рефлекторског извора топлоте. У тераријуму мора постојати флуоресцентна цијев.	28 – 30 °C	
	Камелеони (Chamaeleonidae)	4 x 4 x 4,5 ДТ* За врсте које живе на земљи. 4 x 2,5 x 4 ДТ* За арбореалне врсте. За пар простор се проширује за 20 %.	Потребне гране за пењање (за арбореалне врсте), односно склоништа за скривање (за терестријалне врсте). Одрасли се камелеони морају држати појединачно (због смањења стреса).	20 – 30 °C за већину врста, >24 °C за планинске врсте, око 20 °C за ноћне врсте које преко дана морају имати укључен рефлектор.	

	Варани (Varanidae)	Тераријум	5 x 3 x 4 ДТ* 5 x 2 x 4 ДТ* 4 x 2 x 5 ДТ* 5 x 2 x 2 ДТ*	Крупни шљунак, кора дрвета, комерцијални супстрати. Арбореалне врсте морају имати гране за пењање.	30 – 34 °C Испод рефлектора 45 °C	
Крокодили, алигатори и кајмани (Crocodylia)		Велики тераријум	Водена површина од 2,5 m ² (по јединици) дубина воде око 40 cm, копнени дио (сунчалиште). За сваку додатну јединку тераријум се мора проширити и то 20% водену површину и 10% копнени дио.	Водена површина од 2,5 m ² (по јединици), дубина воде око 40 cm. Копнени дио (сунчалиште) може бити од бетона или прекривен пластичном масом, крупним тресетом или кором дрвета.	Температура воде 25–27 °C, температура ваздуха 25–30 °C, а испод рефлектора 35 °C.	Месоједи – Кајмани се углавном хране рибом, али се могу хранити и мишевма и другим малим глодарима.
Копнене корњаче (Testudinidae)		Тераријум или ограђене у природи	5 x 4 x 3 ДО*	Држе се у заједницама. Тераријум са пластичном подлогом, шљунком, мјешавином тресета и земље. Скривалиште мора бити тако велико да се у њега може сакрити више животиња. Спољашњи простор мора бити добро ограђен јер корњаче добро копају и могу лако прокопати пролаз испод оgrade, подлога може бити земљана или травната, са скривалиштем на више мјеста, по могућности у хладу.	27 – 30 °C, испод рефлектора до 35°C. Ако се корњаче држе вани најбоље је дио настамбе држати на сунцу, а други дио мора стално бити у хладу, како би се животиње могле заштитити од сунца.	Биљоједи – Разнолика биљна храна са повременим витаминским додацима. Младима мора повремено давати калцијум.
Водене корњаче (Emydid)		Спољашњи базен или тераријум	5 x 4 x 3 ДО*	Држе се заједницама. Мора постојати барем један суви дио на који се корњаче могу попети и сунчати. Спољашњи базен мора имати руб на који се корњача може лако попети. Водене корњаче не морају имати скривалиште. Неке се радо уповавају у муљ, па на дну морају имати дебљи слој пијеска.	Младе водене корњаче морају имати воду која је загријана на мин. 22 °C, а пожељно је и до 26 °C. Вода се може гријати акваријумским гријачима.	Могу да се хране комерцијалним мјешавинама.

ВРСТА	Дужина и ширина оклопа (cm)	Смјештај	Мин. величина простора по јединки (дужина/ширина/висина)	Уређење простора за животиње	Темп. °C	Вода и храна
Морска корњача (Cheloniidae)	10 x 10	Базени	0,1/0,4/0,3	<u>Карактеристике воде:</u> Салинитет: 20–30‰ рН: 7,5–8,5 Концентрација хлора: 1,0–1,5 ppm Квалитет воде: високе санитарне чистоће, бистра.	Температура воде 20 – 30 °C	Не покварена и чиста, свјежа или замрзнута на начин да задржи квалитет. Храњење из руку животиња које ће бити враћене натраг у море је забрањено. Прије пуштања, морске
	20 x 20		0,5/0,8/0,5			
	30 x 30		1/1,2/0,7			
	40 x 35		1,7/1,5/0,7			
	50 x 40		2,2/1,7/0,9			
	60 x 50		3,5/2/0,9			
	70 x 60		6/2,5/1,2			
	80 и више x 70 и више		7,5/3/1,2			
			<u>Карактеристике базена:</u> Јединке дужине оклопа 10–70 cm, за сваку додатну јединку је потребно повећати површину за 50%. Јединке дужине оклопа 70–90 cm, за сваку нову јединку повећати за 100%. Унутрашња површина базена не смије бити покривена са токсичним материјама. Базени не			

			смију садржати предмете које корњаче могу прогутати, заплести се у њих или заглавити у њих. Морају бити довољно освјетљени (до 16 сати дневно), али се дио базена мора засјенити како би се животињи омогућио избор заклона у случају прејаког природног или вјештачког освјетљења.	корњаче се морају хранити живим плијеном.
--	--	--	---	---

ДТ* - дужина тијела
ДО** - дужина оклопа

ВОДОЗЕМЦИ (Amphibia)

ВРСТА	ПРОСТОР	УРЕЂЕЊЕ ПРОСТОРА
Безрепи (Anura)		
Канцасте жабе – Pipidae	Акваријум	- мали комади копна који плутају, - посуде које величином могу задовољити услов: 11 воде на 1 см дужине животиње, - највећа дубина воде 15–50 cm
Праве жабе – Ranidae Мукачи – Discoglossidae	Акватеријум	-осигурати примјерен однос воденог и копненог дијела акватеријума, -одржавање квалитета воде
Крастаче – Bufonidae, Чешњаче – Pelobatidae, и родови Leptodactylidae, Dendrobatidae.	Тераријум	-посудица са водом, -примјерен супстрат (нпр. тресет или суво лишће које се мора влажити), -простор за скривање
Жабе прилагођене пењању: - Hylidae -Гаталинке – Rhacophoridae -Microhylidae	Тераријум	-високи тераријум, -посудица са водом, -примјерен супстрат (нпр. Тресет или лисни отпад), -могућност пењања (гране, камење).
Репати (Caudata)		
Даждевњаци (Salamandridae)	Тераријум	-посудица са водом, -примјерен супстрат (тресет или лисни отпад), -засађено зеленило и осигуран простор за скривање
Тритони / мрмољци (Triturus sp.)	Акватеријум	-осигурати примјерен однос воденог и копненог дијела акватеријума, -одржавање квалитета воде (свакодневно филтрирање и измјена воде), -засађено зеленило и осигуран простор за скривање.

Казнено-поправни завод Бања Лука

На основу члана 12. став 1. Закона о извршењу кривичних санкција Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске", број 12/10) и сагласности министра правде Републике Српске, директор Казнено-поправног завода Бања Лука доноси

ПРАВИЛНИК**О УНУТРАШЊОЈ ОРГАНИЗАЦИЈИ И СИСТЕМАТИЗАЦИЈИ РАДНИХ МЈЕСТА У КАЗНЕНО-ПОПРАВНОМ ЗАВОДУ БАЊА ЛУКА**

1. ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста у Казнено-поправном заводу Бања Лука (у даљем тексту: Правилник) утврђује се унутрашња организација и систематизација радних мјеста у Казнено-поправном заводу Бања Лука (у даљем тексту: Завод) као установе за извршење кривичних санкција која је посебна установа републичке управе у саставу и под непосредним надзором Министарства правде Републике Српске (у даљем тексту: Министарство).

Унутрашњом организацијом утврђују се организационе јединице: службе и одјељења, њихова структура и задаци, руковођење Заводом и његово представљање, планирање и извјештај о раду, те друга питања од значаја за извршење кривичних санкција.

Систематизацијом радних мјеста се утврђују: радна мјеста са описом послова, потребан број извршилаца, врста и степен стручне спреме запослених.

Члан 2.

Послови и задаци из дјелокруга и надлежности Завода утврђени су Законом о извршењу кривичних санкција (у даљем тексту:

Закон), другим прописима донесеним на основу закона и општим актима Завода.

Систематизација радних мјеста утврђена овим правилником заснива се на груписању послова и задатака према њиховој међусобној повезаности и сродности, врсти, обиму и степену сложености послова у оквиру основних и унутрашњих организационих јединица.

2. УНУТРАШЊА ОРГАНИЗАЦИЈА

2.1. Организационе јединице

Члан 3.

За вршење послова и задатака у Заводу утврђених Законом, другим прописима и овим правилником оснивају се организационе јединице:

- 1) Служба обезбјеђења,
- 2) Служба третмана,
- 3) Здравствена служба,
- 4) Привредно-инструкторска служба, и
- 5) Служба за правне, финансијске и опште послове.

2.1.1. Служба обезбјеђења

Члан 4.

Служба обезбјеђења обавља послове везане за безбједност Завода у складу са Законом, прописима донесеним на основу Закона и овим правилником, а нарочито:

- обезбјеђење Завода, радилишта и просторија у којима се налазе и бораве лица лишена слободе,
- одржавање унутрашњег реда и дисциплине,
- спровођење лица лишених слободе,
- послове везане за набавку, ускладиштење и одржавање опреме и наоружања припадника службе обезбјеђења,